

Vår saksbehandler Sanja Maksimovic

Vår dato: Oppdatert
15.03.2024
Vår referanse: Deres referanse:
2024/6062

Referat - rådsmøte Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO)

Tid: 06.03.2024
kl. 11.35 – 13.30
Sted: Udir

Innkalt

Tonje Thorbjørnsen
Eli Sogn Iversen
Eva Aronsen
Silje Paulsen
Anne Yun Rygh
Tone Beate Trones (vara for Anders Grydland Ek)
Tone Mila
Ingri Bjørnevik
Einar Hanisch
Bodil Røkke
Helge Sporsheim
Andrew Cornell
Anne Lise Solbakk
Catrine Utne Pettersen
Bjørn Ivar Jenssen
Lars Alvar Senneseth
Marie Thoresen
Olav Østebø (vara for Helge Sporsheim)

Representerer

Fagforbundet
KS
Virke
Spekter
Utdanningsforbundet
KS
NHO (Geneo)
Fagforbundet
Delta
Parat
LO Stat
Utdanningsforbundet
Skolenes landsforbund
KS (skoleeier)
KS (skoleeier)
Elevorganisasjonen
Helsedirektoratet (observatør)
LO (Fagforbundet)

Fra Utdanningsdirektoratet

Sanja Maksimovic

Divisjon for læring og vurdering

Forfall:

Tone Mila
Catrine Utne Pettersen
Ingri Bjørnevik
Silje Paulsen

Lars Alvar Senneseth
Marie Thoresen
Andrew Cornell
Helge Sporsheim
Tone Beate Trones

Dagsorden:

9/2024	Godkjenne innkalling og dagsorden, og saker til eventuelt Saker til eventuelt Forslag til vedtak:
10/2024	Godkjenne referat fra rådsmøte 09.02.2024 Forslag til vedtak:
11/2024	Høring – Endringer i fraværreglene i videregående skole. Frist 8. april v/AU-HO <u>Om høringen</u> Denne høringen gjelder reglene om fravær i videregående skole i ny forskrift til opplæringsloven og ny forskrift til privatskoleloven. Høringsfristen er 08.04.2024, og høringen er åpen for alle. Denne høringen inneholder Utdanningsdirektoratets vurderinger og forslag til endringer i reglene om fraværsgrensen og føring av fravær i videregående skole, med tillegg av enkelte spørsmål og problemstillinger som departementet har bedt om at høres. Departementet har ikke tatt endelig stilling til forslaget. Dagens regler om fraværsgrensen og føring av fravær er i all hovedsak like for offentlige skoler og private skoler som er godkjent etter privatskoleloven. Med mindre noe annet blir særskilt angitt, gjelder vurderingene i høringsnotatet også for de private videregående skolene. Høringen omfatter ikke forslag til endringer i reglene om føring av fravær i grunnskolen. Vi vil i høringsnotatet først se nærmere på hva som er hensiktsmessig dokumentasjonskrav for fravær av helsegrunner, og vurdere behovet for om en større del av trafikkopplæringen bør unntas fraværsgrensen. Deretter vil dere i høringsnotatet finne to alternative forslag til endringer i fraværsgrensen hvorav det ene er Utdanningsdirektoratets primære forslag. Til hvert av forslagene er det også forslag til endringer i reglene om føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis. Vurderinger som er felles for begge alternativer vil som utgangspunkt omtales utdypende under det ene alternativet. Under det andre alternativet, vil vi der det er relevant henvise til tidligere vurderinger. Forslagene inneholder mange delkomponenter som sammen utgjør forslaget til ny regel om fraværsgrensen, og delene bør sees i sammenheng. Høringsspørsmålene til de alternative forslagene, vil dere finne mot slutten av de respektive forslagene, i tillegg til overordnet spørsmål om hvilket alternativ dere foretrekker. Det er i tillegg lagt inn høringsspørsmål andre steder i høringsnotatet, som for eksempel vil gjelde begge forslagene. Vi ber dere lese hele høringsnotatet før dere svarer på høringsspørsmålene. Vi ønsker at dere svarer i høringssystemet. Dere kan gi innspill til en eller flere deler, eller til hele høringen. Vi oppfordrer dere til å bruke kommentarfeltet til å komme med nye forslag og utdype

meningene deres. Vi ber om at dere ikke sender inn svaret før dere har svart på alle spørsmålene som dere ønsker å svare på.

Vi håper dere vil bidra med innspill, slik at fraværsreglene i videregående skole blir så bra som mulig.

Bakgrunn

Tilstedeværelse på skolen er viktig for at elevene skal kunne lære mest mulig, og for at skolene skal kunne skape et godt skolemiljø der elevene følges opp både sosialt og faglig. Fravær fra skolen er en utfordring både i grunnskolen og i videregående skole. Regjeringen vil jobbe for at elevene er mest mulig til stede på skolen, og at nasjonale virkemidler støtter opp under skolenes arbeid med nærvær. Mer tilstedeværelse vil bidra til at elevene lærer mer, har det bedre og at flere kan fullføre og bestå videregående skole og bli bedre rustet til å delta i høyere utdanning og arbeidsliv.

Kunnskapsdepartementet (KD) har gitt Udir i oppdrag å utrede og foreslå flere tiltak knyttet til fravær i grunnskolen og videregående skole (oppdrag nr. 2022-027). Oppdraget har tre deler, og i del tre bes Udir om å vurdere og utarbeide forslag til endringer om fravær i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven.

Det følger av oppdragets del tre at utredningen skal gjøres i lys av regjeringens punkt om fraværsreglement i Hurdalsplattformen. Det går frem av Hurdalsplattformen at regjeringen vil "[b]etre dagens fraværsreglement slik at det blir mindre rigid og byråkratisk, meir rettferdig for elevane og legg opp til auka gjennomføring". Det går frem av oppdragsbrevet at det overordnede målet er at regelverket skal forbedres slik at det bidrar til mer tilstedeværelse og økt gjennomføring i videregående skole. Eventuelle endringer i regelverket må også sees i sammenheng med bredden av tiltak for økt nærvær og oppfølging av elever med høyt fravær på skolene, og i sammenheng med kunnskapsoppsummeringen i del én av oppdraget. Vi omtaler denne kunnskapsoppsummeringen i pkt. 3.3. Ny opplæringslov ble vedtatt i Stortinget 02.06.2023, og loven skal etter planen tre i kraft 01.08.2024 (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Beslutninger/Lovvedtak/2022-2023/vedtak-202223-089/>). Som følge av at det er vedtatt nye rettigheter og gjort presiseringer i den nye opplæringsloven, er det behov for å vurdere om disse endringene fordrer endringer i reglene om fravær i forskrift til opplæringsloven. Det er blant annet behov for å se hvordan en utvidet rett til videregående opplæring vil virke sammen med en fraværsgrense der eleven mister rett til vurdering i fag. Det er også foreslått å lovfeste og tydeliggjøre plikten til å følge opp alt fravær, som kan tenkes å påvirke hvordan fraværsreglene bør se ut.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at forslag til ny forskrift til opplæringsloven er sendt på høring med høringsfrist 18.02.2024.

Det tas sikte på at nye fraværsregler skal innføres fra skoleåret 2024-2025, hvis det er mulig.

Ved innføring av nye fraværsregler, vil et nytt regelverk bli evaluert slik at det sikres kunnskap om hvordan fraværsreglene virker i skolen.

Her er lenken til høringen: <https://hoering.udir.no/Hoering/v2/2854>

AU-medlem presenterte høringen og viste frem de to alternative forslag til endringer i fraværsgrensen. Til hvert av forslagene er det også forslag til endringer i reglene om føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis.

Utdrag fra diskusjon i rådet:

Rådet diskuterte, blant annet, om fravær skal føres eller ikke på vitnemålet og kompetansebeviset, samt andre mer prinsipielle sider og spørsmål ved føring av fravær.

- Noen i rådet løftet frem at det kanskje bør være definert hvilke typer fravær som skal stå på vitnemålet.
- Det ble løftet frem at lærebedrifter som tar inn læringer er opptatt av karakterer, kompetansenivået, men også fravær. Det ble nevnt at fravær kan ses i sammenheng med viljen/ønske til å lære.
- Et rådsmedlem delte fra sin erfaring fra skolebesøk og når elevene spør om hva arbeidsgiver ser etter når de skal ansatte. Elevene får informasjon om at f.eks. karakter er viktig, men det aller viktigste karakteren arbeidsgivere ser på er fravær.
- Lærerperspektiv ble også løftet frem i denne diskusjon. Noen i rådet stilte spørsmål ved og om det hadde blitt vanskelig for lærere å følge elevene og vurdere elevens sluttkompetanse, hvis man skulle fjernet registrering av fravær helt?
- Sett fra elevperspektivet, er det kanskje viktig for elevene å vite om de er innenfor og utenfor fraværgrense?
- I diskusjon ble det også tatt opp at dersom man ikke hadde dokumentert fravær på vitnemålet, kan f.eks. arbeidsgiver avdekke det gjennom intervju. Det ble videre løftet frem spørsmål om det er riktig at fravær skal føres på vitnemålet?
- Noen i rådet påpekte at det er viktig at diskusjon om fravær blir sett i et større perspektiv og hvordan det kan påvirke statusen og verdsettingen av fag- og yrkesopplæring.

Vedtak: Rådet ble enige om at medlemmene svarer på denne høringen gjennom organisasjonene sine.

12/2024 **Vurdering og kvalitet i fag- og svenneprøver - faglig råds innspill på Fafo-rapport 2023:27**

Fag- og svenneprøven er en etablert prøveform med svært lange tradisjoner. Hvert år går 30 000 personer opp til fag- og svenneprøven i Norge. Det er prøvenemndene som vurderer om en lærling, elev eller praksiskandidat skal oppnå et fag- eller svennebrev. I prøvenemndene sitter medlemmer med fagkompetanse og lang arbeidserfaring.

Fafo har på oppdrag fra Udir sett nærmere på prøvenemndenes arbeid med gjennomføring og vurdering av fag- og svenneprøven. Her har de blant annet kartlagt prøvenemndenes bakgrunn, relasjonen mellom fylkeskommunene og prøvenemndene, hvordan oppgavene gjennomføres og vurderingspraksis.

SRY og de faglige rådene fikk presentert rapporten og forskningsresultatene av prosjektledere Tove Mogstad Aspøy og Asgeir Skålholt (NIFU) 22. november 2023. Opptak fra presentasjonen har blitt sendt ut til de faglige rådene i etterkant, samt forskernes presentasjon av rapporten.

Bestilling til de faglige rådene

I Udirs arbeid med oppfølging av funnene i rapporten ønsker vi innspill på følgende spørsmål:

1. Hva mener rådet er de viktigste funnene i Fafo-rapporten?
2. Har rådet innspill på oppfølgingspunkter som kan bidra til å øke kvaliteten på fag- og svenneprøven?
3. Udir har blant annet utviklet kompetansepakker for prøvenemndsarbeidet. Er det behov for, og hvordan kan Udir utvikle ytterligere støtte? (For eksempel nasjonale retningslinjer for prøvenemnder, felles vurderingspraksis osv).

Frist for tilbakemelding: 26. mars

Utdrag fra diskusjon i rådet.

- Det ble løftet frem at rammevilkår til prøvenemndsmedlemmene virker til å være utfordrende.

- Rådet anbefalte at det bør jobbes med å lage bedre vilkår og oppfølging av prøvenemndene.
- Det ble stilt spørsmål om og hvor godt prøvenemndene er rustet til å gjennomføre og vurdere fag- og svenneprøver etter nye (LK20) læreplaner.
- Det ble skissert som en utfordring at det noen ganger er for avhengig av hvem som sitter i prøvenemnden og hvordan prøvene blir gjennomført, samt at det er store variasjoner mellom fylkeskommunene.
- Det ble også løftet frem noen utfordringer som klagenemnder for fag- og svenneprøver har erfaringer med. Det ble, blant annet, påpekt at det er store lokale forskjeller og noen prøvenemnder definerer seg langt unna kompetansemålene i læreplanene. Klagene vurderes ut ifra kompetansemålene og disse tilfellene oppstår det en stor mismatch og utfordringer når klagenemnder skal vurdere klager.
- Noen i rådet tok opp at oppgavene virker til å ha blitt mer teoritunge/vanskelige. Det ble videre løftet frem spørsmål om at det kan ha noe sammenheng med vurderingskriteriene og for å kunne skille mellom bestått meget godt, bestått og ikke bestått.

Vedtak: Rådet gir AU ansvar til å svare på denne bestillingen på vegne av rådet, med utgangspunkt i rådets diskusjon.

13/2024 **Orienteringer v/AU-HO og Utdanningsdirektoratet**

Statistikk om fag- og yrkesopplæring v/Utdanningsdirektoratet

Statistikken blir presentert i rådsmøtet.

1. Søker og elevtall i videregående skole
2. Lærekontrakter (læreplasser)
3. Overgang videregående
4. Gjennomføring av læretid

Relevante artikler til statistikken:

[Elever og fagvalg i vgo 2023-2024](#)

[Overganger i videregående skole](#)

[Lærlingundersøksen](#)

[Om læreplasser](#)

Statistikken kommer i april.

Nasjonal helse- og samhandlingsplan v/AU

Nasjonal helse- og samhandlingsplan handler om helse- og omsorgstjenesten som helhet. Den skal legge rammer for både sykehusene og kommunehelsetjenesten de fire kommende årene.

Målet med regjeringens helse- og omsorgspolitik er å skape et helsefremmende samfunn, forebygge sykdom og å sikre en desentralisert helse- og omsorgstjeneste som yter gode, trygge og likeverdige tjenester i hele landet. Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol presenterer regjeringens Nasjonale helse- og samhandlingsplan fredag 1. mars. Organisasjoner/virksomheter som ønsker å delta må melde seg på ved å [benytte skjemaet her](#).

Nasjonal helse- og samhandlingsplan:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4e5d9e6c63d24cd7bdab5d8c58d8adc4/no/pdfs/stm202320240009000dddpdfs.pdf>

Rådslederen presenterte kort *St. Melding 9 - Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027*, samt oppfordret rådsmedlemmene til å lese kapittel 5. Rådet kom med innspill om å invitere Helsedirektoratet til neste rådsmøtet i april for å fortelle og oppdatere rådet om Helsedirektoratet sitt arbeid med Kompetanseløftet.

Høring om forslag til forskrift til ny opplæringslov og ny forskrift til privatskoleloven

Bakgrunn

Ny opplæringslov ble vedtatt i juni i år, og ny opplæringslov med forskrifter skal gjelde fra august 2024. Den nye loven er en videreføring av bestemmelser fra den tidligere opplæringsloven, men det er også en rekke nye bestemmelser i loven. En del av de nye bestemmelsene henger sammen med sammen med implementering av vedtak fra Fullføringsreformen i nytt regelverk.

Videre er det gjort endringer i privatskoleloven som følge av endringene i opplæringsloven. Disse trer også i kraft 1. august 2024. Les mer om de viktigste endringene i ny opplæringslov, og om endring i begreper.

Forslag til forskrift til ny opplæringslov og ny forskrift til privatskoleloven er sendt på høring med frist til Utdanningsdirektoratet 18.februar 2024. Høringssvar skal legges inn i Udirs høringssystem se lenke her.

Se lenke til veiledning til høringen her.

Forskrift til ny opplæringslov og fag- og yrkesopplæring

I høringsnotatet understrekes det at forslag til nye forskrifter i stor grad viderefører dagens regler. At det foreslås nye forskrifter skyldes for det første vedtakelsen av ny opplæringslov og tilhørende endringer i privatskoleloven, og for det andre et ønske om å gjennomgå forskriftsreglene for å gjøre dem både mer brukervennlige med et klart og godt språk og bedre i tråd med retningslinjene for regelstyring.

I forslagene til nye forskrifter foreslås den nærmere reguleringen av den nye utvidede retten til videregående opplæring som ble lovfestet i den nye opplæringsloven. Etersom disse endringene får stor betydning for både ungdom og voksnes rett til videregående opplæring, innledes høringen med en overordnet omtale av de forslagene som knytter seg til utvidet rett.

En annen stor endring er at modulisert opplæring innføres som hovedmodell i opplæringen for voksne. Dette skjer trinnvis fra august 2024. Målet er en mer fleksibel og tilrettelagt opplæring for voksne, tilpasset deres bakgrunn og livssituasjon.

Bestemmelser om videregående opplæring og fag- og yrkesopplæring er i stor grad samlet i forskriftens andre del og i kapitlene

- Inntak til videregående opplæring (kapittel 4)
- Innholdet i den videregående opplæringen (kapittel 5)
- Fag- og yrkesopplæringen (kapittel 6)
- Formidling til læreplass (kapittel 7)
- Oppfølgingstjenesten og skyss (kapittel 8)

Videre er det regelverk om fag- og yrkesopplæringen i tredje del, kapitlene

- Individuell vurdering (kapittel 9)

- Klage på sluttvurderinger (kapittel 10)

Regelverk om videregående opplæring for voksne ligger i fjerde del av forskriften, i kapitlene

- Innholdet i opplæringen for voksne (kapittel 13)
- Inntak og formidling til videregående opplæring for voksne (kapittel 14)
- Individuell vurdering for voksne (kapittel 15)
- Klage på sluttvurderinger for voksne (kapittel 16)
- Personalet i forberedende og videregående opplæring for voksne (kapittel 17)

Ny forskrift til privatskoleloven

Forslaget til ny forskrift til privatskoleloven bygger på forslaget til forskrift til ny opplæringslov, og skal sikre at like forhold får tilsvarende lik regulering. Se siste del av høringen i høringssystemet.

Andre pågående prosesser

Det er i gang prosesser og arbeid som kan ha betydning for ny forskrift, men hvor det allerede er separate høringsprosesser eller legges opp til det. Det er lagt inn mer utfyllende informasjon om dette veiledningen til høringen på udir.no, og gjelder blant annet;

- Modulstrukturert opplæring for voksne
- Regelverk om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring
- Fag- og timefordelingen

Her finner dere rådets uttalelse: [Uttalelse - Høring om forskrift til ny opplæringslov og ny forskrift til privatskoleloven.docx](#)

Rapport fra SRY-Cedefop seminaret om fremtidens yrkesfag i Norge

Fra brevet til SRY

Fremtidens yrkesfag i Norge - rapport fra seminar i regi av SRY og Cedefop Vi sender med dette ut en rapport som oppsummerer et seminar om fremtiden for yrkesfag i Norge. Seminaret ble arrangert i samarbeid mellom SRY og Cedefop i november 2022. Rapporten er utarbeidet av Cedefop, i samarbeid med forskere fra Fafo, som også deltok på seminaret.

[Rapporten finner du også her.](#)

Temaet for seminaret var de norske yrkesfagenes fremtid. Hensikten var å reflektere over hvilken retning yrkesfagene kan ta i de nærmeste (ti-)årene og de praktiske og politiske konsekvensene som følger av ulike retninger.

Innleggene og diskusjonene på seminaret tok utgangspunkt i Cedefops fremtidsbilder (scenarier) for yrkesopplæringen.

Rapporten gir viktige perspektiver på mulige veivalg framover, og SRY ønsker å gjøre den best mulig kjent for aktørene i norsk fag- og yrkesopplæring.

SRY ønsker også gjerne tilbakemelding fra dere som mottar rapporten på temaene den tar opp, og på spørsmål som ble løftet i seminaret (se agenda for seminaret i rapport vedlagt): Hvilke valg må tas for å styrke og videreutvikle yrkesfagene frem mot og etter 2035? Trenger vi en nasjonal strategi for å fremme praksisbasert og arbeidslivsnær kompetanse.

Endinger i rådets sammensetning

	<p>Da NHO Geneo har trukket ut av rådet, er det oppnevnt et nytt medlem og varamedlem, Vibeke Scheele Moe, Organisasjon: Service og Handel/Norges frisør- og velværebedrifter (NHO). Varamedlem: Guri E. Andreassen, Organisasjon: Service og Handel/Norges frisør- og velværebedrifter (NHO)</p> <p>Høringsinnspill fra faglige råd</p> <p>Rådgivende organ er nå opprettet som ny målgruppe i Udir sitt høringssystem.</p> <p>Vedtak: Rådet har tatt sakene til orientering og foreslått at noen av sakene skal settes opp på nytt på neste rådsmøte.</p>
14/2024	<p>Eventuelt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tips om rapporten Erfaringer med oppgavedeling, Portører, apotektekniker og helsesekretærer - Vil ansette ufaglærte - Bakgrunnen for saken er at Nav har spurt Tønsberg kommune om de vil ansette åtte kandidater som gjennom Nav skal gjennomføre 12-ukerskurset «Pleieassistent – et fagrettet og praktisk kurs innenfor helsefag».